

Uchwała nr 21/2003
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z 29 stycznia 2003 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności części uchwały Nr III/33/2002 Rady Gminy Żórawina z dnia 30 grudnia 2002 roku zmieniająca uchwałę Rady Gminy Żórawina nr II/10/2002 z dnia 12 grudnia 2002 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na terenie gminy Żórawina

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity z 2001 roku Dz. U. Nr 55, poz. 577 ze zm.) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001 roku Dz. U. Nr 142, poz. 1591 ze zm.), Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, uchwala co następuje:

§ 1.

Stwierdza się nieważność części uchwały Nr III/33/2002 Rady Gminy Żórawina z dnia 30 grudnia 2002 roku zmieniającej uchwałę Rady Gminy Żórawina nr II/10/2002 z dnia 12 grudnia 2002 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na terenie gminy Żórawina w zakresie § 3 od słów „ (...) z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2003 roku.”, z powodu istotnego naruszenia art. 42 ustawy o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001 roku Dz. U. Nr 142, poz. 1591 ze zm.), w związku z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718).

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Uchwała Nr III/33/2002 Rady Gminy Żórawina z 30 grudnia 2002 roku zmieniająca uchwałę Rady Gminy Żórawina nr II/10/2002 z dnia 12 grudnia 2002 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na terenie gminy Żórawina wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu 7 stycznia 2003 roku.

Badając uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu stwierdziło, że Rada Miejska w § 3 przedmiotowej uchwały przyjęła, iż: „*Uchwała wchodzi w życie 14 dni po ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2003 roku*”.

W świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. Nr 78, poz. 483) źródłami prawa powszechnie obowiązującego są m.in. na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego (art. 87). Akty te mogą ustanowić organy samorządu terytorialnego, działające na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie (art. 94). Warunkiem wejścia w życie aktów prawa miejscowego jest ich ogłoszenie (art. 88 ust. 1). Regulacje powyższe znalazły odzwierciedlenie w Rozdziale 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym zatytułowanym „Akty prawa miejscowego stanowione przez gminę”. Aktami prawa miejscowego są te akty organów gminy, które:

1. mają umocowanie w upoważnieniach ustawowych do ich wydania przez organy gminy oraz,
2. zawierają normy powszechnie obowiązujące na obszarze gminy.

Niewątpliwie należy stwierdzić, iż przedmiotowa uchwała Rady Gminy znajduje umocowanie w art. 18 ust. 2 pkt. 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz w art. 10 ust. 1 i 2, art. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity z 2002 r. Dz. U. Nr 9, poz. 84 ze zm.). Charakter norm prawnych stanowionych na podstawie wyżej wymienionej regulacji ustawy o samorządzie gminnym i ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, sprowadza się do ustalenia stawek w podatku od środków transportowych. W związku z powyższym biorąc pod uwagę ww przesłanki formalne, jakie musi spełniać akt prawa miejscowego, należy stwierdzić, iż przedmiotowa uchwała zawiera normy o charakterze generalnym i abstrakcyjnym, które są adresowane do bliżej nie określonego kręgu adresatów zewnętrznych w stosunku do struktur samorządu terytorialnego, a zatem jest niewątpliwie aktem prawa miejscowego, który dla swej ważności wymaga promulgacji w odpowiednim dzienniku urzędowym. Art. 40 ust. 1 ustawy o

samorządzie gminnym stanowi, iż na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy. Natomiast zgodnie z art. 42 ustawy o samorządzie gminnym – zasady i tryb ogłaszania aktów prawa miejscowego określa ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718). Przedmiotowa ustawa w art. 13 pkt. 2 stanowi między innymi, iż w wojewódzkim dzienniku urzędowym ogłasza się m.in. akty prawa miejscowego stanowione przez (...) organ gminy (...). Z kolei art. 4 ust. 1 przedmiotowej ustawy stanowi, iż: akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy. Rada Gminy podejmując przedmiotową uchwałę w § 3 określiła moment wejścia uchwały zgodny z powszechnie obowiązującymi przepisami, lecz jednocześnie nadała mu w drugiej części zdania moc wsteczną. W związku z powyższym organ stanowiący nadając uchwale moc obowiązującą wsteczną naruszył art. 42 ustawy o samorządzie gminnym w związku z art. 4 ust. 1 i art. 13 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. Należy podkreślić, iż Rada Gminy nie może przez własne czynności modyfikować terminów ustawowych określających termin wejścia aktów prawa miejscowego w życie. Taką modyfikacją jest właśnie stwierdzenie, iż akt ten obowiązuje od dnia 1 stycznia 2003 roku, mimo iż został on podjęty w dniu 30 grudnia 2002 roku. Określenie prawidłowego momentu wejścia uchwały w życie oraz ogłoszenie go w formach przewidzianych przez prawo powszechnie obowiązujące, stanowi istotny element zachowania zasady zaufania obywateli do porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto Izba stwierdziła nieprawidłowości, polegające na tym, iż postanowienia § 1 – w części - naruszają art. 8 i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych.

Obowiązek podatkowy w podatku od środków transportowych, podobnie jak wszystkie inne obowiązki podatkowe, wynika wyłącznie z ustawy. W rozpatrywanej sprawie zasadnicze znaczenie ma przepis art. 8 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, który określa przedmiotowy zakres opodatkowania podatkiem od środków transportowych. Zgodnie z tym przepisem opodatkowaniu podatkiem od środków transportowych podlegają:

- ”1) samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej od 3,5 tony i poniżej 12 ton,
- 2) samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej równej lub wyższej niż 12 ton,
- 3) ciągniki siodłowe i balastowe przystosowane do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów od 3,5 tony i poniżej 12 ton,
- 4) ciągniki siodłowe i balastowe przystosowane do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów równej lub wyższej niż 12 ton,
- 5) przyczepy i naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą od 7 ton i poniżej 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego,
- 6) przyczepy i naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego,
- 7) autobusy.”

Dla pojazdów, o których mowa w art. 8 pkt 2, 4 i 6 ustawy „otwarto” zamieszczone w załącznikach do ustawy przedziały określające wysokość poszczególnych stawek minimalnych. Z kolei na podstawie art. 10 rada gminy jest zobowiązana do określenia w drodze uchwały wysokości stawek podatku od środków transportowych, z tym że dla każdej ilości osi jezdnych dopuszczalna masa całkowita powinna rozpoczynać się od 12 ton i pozostawić otwarty tonaż.

Wbrew temu obowiązkowi - pomimo dokonanej zmiany - przedziały tonażowe w są w części zamknięte.

Sytuacja powyższa dotyczy następujących pozycji uchwały nr II/10/02 z 12 grudnia 2002 roku: § 1 pkt 2 lit.b, c; pkt 3 lit b, c, d; pkt 8 lit.c,d.; pkt 9 lit. c, d.

Biorąc pod uwagę wywody poczynione powyżej należało orzec jak w sentencji.

Na niniejszą uchwałę Radzie Gminy Żórawina przysługuje skarga, którą wnosi się bezpośrednio do Naczelnego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, ul. Św. Mikołaja 78/79 w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszej uchwały.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

/ - / *dr Bogdan Cybulski*